

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาการดำเนินการปฏิรูปการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

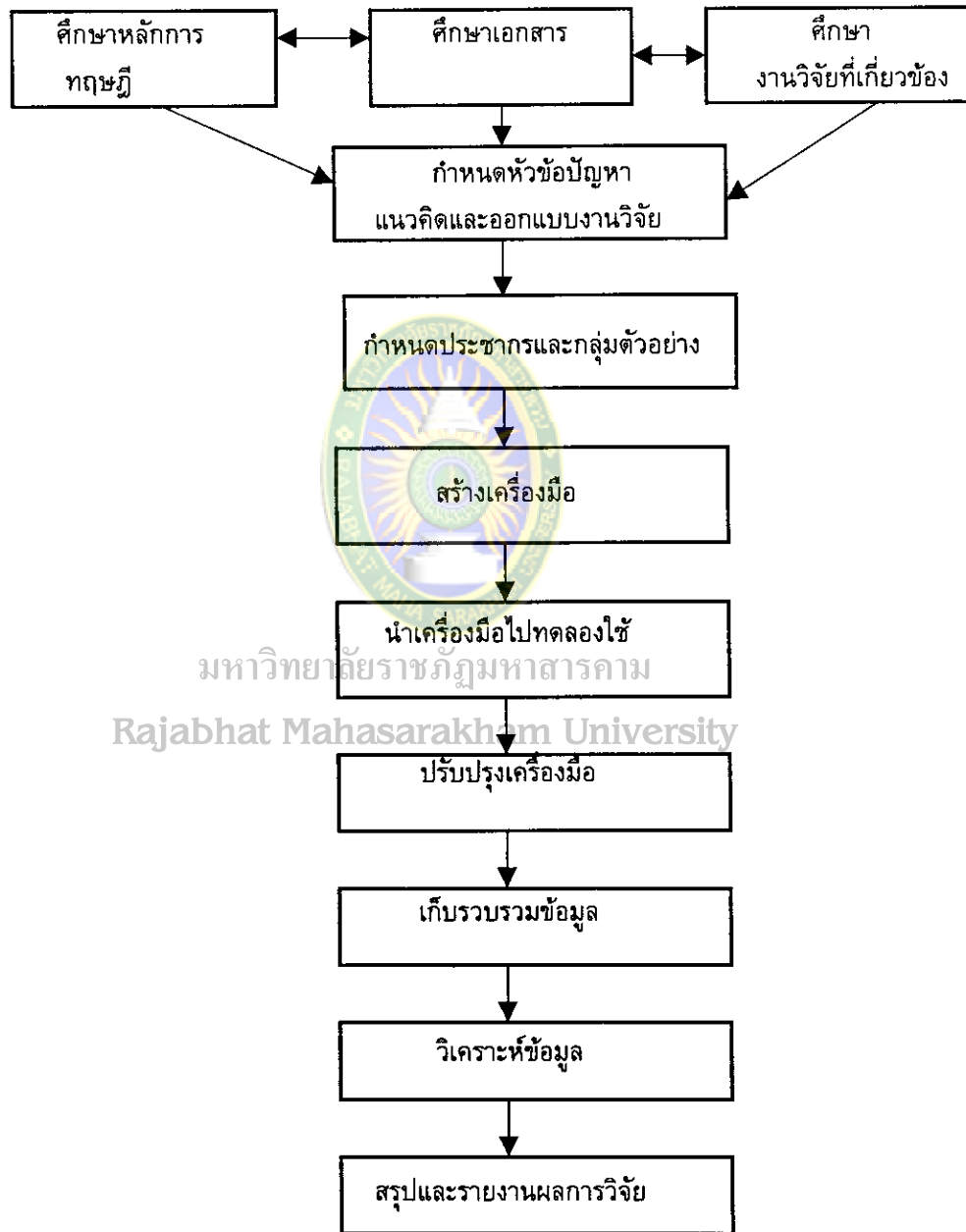
1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและหลักการ ทฤษฎี และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดหัวข้อปัญหา แนวคิด และออกแบบการวิจัย
3. กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. สร้างเครื่องมือ
5. นำเครื่องมือไปทดลองใช้
6. ปรับปรุงเครื่องมือ
7. เก็บรวบรวมข้อมูล
8. วิเคราะห์ข้อมูล
9. สรุปและรายงานผลการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

แผนภูมิที่ 1 แสดงลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2544 จำนวน 1,868 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม. 2544 : 1) โดยแยกรายละเอียดได้ผู้บริหารโรงเรียนได้ 576 คน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 1,292 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2544 จำนวน 319 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 115 คน ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาจำนวน 204 คน โดยการใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) มีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

2.1.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ R.V Krejce และ D.W Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 40) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 319 คน

2.2.2 นำจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 576 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม มาแบ่งเป็น 3 ขนาด เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 174 โรงเรียน ขนาดกลาง 299 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 103 โรงเรียน

2.2.3 ใช้โรงเรียนแต่ละขนาดเป็นหน่วยการสุ่ม ทำการสุ่มมาร้อยละ 20 (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 38) พบว่าได้โรงเรียนขนาดเล็ก 35 โรงเรียน ขนาดกลาง 60 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 20 โรงเรียน รวมทั้งหมด 115 โรงเรียน

2.2.4 จับสลากเพื่อสุ่มชื่อโรงเรียน

2.2.5 ได้ผู้บริหาร 115 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างประเภทผู้บริหาร

2.2.6 สุ่มครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาใน 115 โรงเรียน 255 คน ตามขนาดโรงเรียน โดยคิดจากกลุ่มตัวอย่างรวม 319 คน เมื่อหักจำนวนผู้บริหารโรงเรียนออก 115 คน เหลือครูผู้สอน 204 คน

2.2.7 ผู้วิจัยใช้การเทียบบัญญัติไตรยางค์เพื่อสุ่มจำนวนผู้ครูผู้สอน ผลการสุ่มดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน		ผู้บริหาร		ครูผู้สอนในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง		รวมกลุ่มตัวอย่าง
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
ขนาดใหญ่	103	20	103	20	70	56	76
ขนาดกลาง	299	60	299	60	120	96	156
ขนาดเล็ก	174	35	174	35	96	52	52
รวม	576	115	576	115	255	204	319

แหล่งข้อมูล : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม (10 มิถุนายน 2544)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม โดยผู้บริหาร ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ตอบแบบสอบถามชุดเดียวกัน มีทั้งหมด 3 ตอนคือ

3.1 ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประเภทแบบสำรวจรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสถานภาพ และขนาดโรงเรียน

3.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม การดำเนินการปฏิรูปการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า

3.3 ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

ตัวอย่างแบบสอบถามตอนที่ 2

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความในแบบสอบถามอย่างละเอียดทีละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องท้าย ข้อความทางขวามือในแต่ละข้อเพียงช่องเดียวเท่านั้น ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

รายการ	ระดับการปฏิบัติงาน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
มาตรฐานที่ 1 วางแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น 1. จัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม		✓			

Kajabhat Mahasarakham University

คำอธิบายจากตัวอย่าง

ข้อ 1 ผู้ตอบทำเครื่องหมายในช่องที่ 4 แสดงว่ามีการจัดทำแผนการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก

4. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

การสร้างเครื่องมือผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา

4.2 ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม และวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 69 - 71)

4.3 กำหนดขอบข่ายของข้อคำถามตามกรอบแนวคิด มาตรฐานการเรียนการสอนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แล้วจึงดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

4.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อดูความถูกต้องและความชัดเจน รวมทั้งพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ

4.5 ปรับปรุงแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญให้ตรวจสอบ ความตรงตามโครงสร้าง ความตรงตามเนื้อหา ความชัดเจน ความถูกต้องของภาษา ประกอบด้วย

4.5.1 นายสุเมธี อัมพันธ์ลำ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอวาปีปทุม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม

4.5.2 นางสาวนันทา โพธิ์คำ ศึกษานิเทศระดับ 9 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

4.5.3 นายมานิตย์ สิทธิธร ศึกษานิเทศระดับ 8 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

4.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

4.7 นำแบบสอบถามมาพิมพ์ให้สมบูรณ์ แล้วนำมาทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน

4.8 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ มาหาค่าจำแนกรายข้อโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ Pearson (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 106 -107) ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .35 ถึง .69 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีคอนบราด ได้ค่าความเชื่อมั่น .94 (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 96)

4.9 เมื่อได้แบบสอบถามที่มีค่าตามเกณฑ์และตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้

5.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม นำไปเสนอยังผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

5.2 ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ออกหนังสืออนุญาตถึงสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแต่ละอำเภอในสังกัด

5.3 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในแบบสอบถามต่อไป

5.4 ผู้วิจัยกำหนดเวลาที่ใช้ในการสุ่มแบบสอบถามไปกลับ

5.5 รวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

6. การจัดการกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดการกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

6.1 คัดเลือกการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน
ทุกฉบับ

6.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาดำเนินการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่
กำหนดดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 70)

ระดับการปฏิบัติ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

6.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for
Windows (Statistical package for the Social Science for Windows) ดังนี้

6.3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์
ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

6.3.2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐานดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 –5.00	มีการปฏิบัติมากที่สุด
3.51 –4.50	มีการปฏิบัติมาก
2.51 –3.50	มีการปฏิบัติปานกลาง
1.51 –2.50	มีการปฏิบัติน้อย
1.00 –1.50	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

6.3.3 ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่และร้อยละ

6.3.4 วิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินการปฏิรูปการเรียน
การสอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู
ผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคามตามขนาดโรงเรียน โดยการใช
การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two- way ANOVA)

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

7.1 สถิติพื้นฐาน

7.1.1 ร้อยละ (Percentage)

7.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

7.1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพแบบสอบถาม

7.2.1 วิเคราะห์การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของ Pearson (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 106-107)

7.2.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบราด (บุญชม ศรีสะอาด. 2535: 96)

7.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two- way ANOVA)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University